

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
ЕВРОПСКИ СУД ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

ПРВО ОДДЕЛЕНИЕ

ПРЕДМЕТ АСЛАНИ ПРОТИВ РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

(Апликација бр. 24058/13)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

10 декември 2015 година

Оваа пресуда ќе стане конечна во околности определени во член 44 § 2 од Конвенцијата. Таа може да подлежи на редакциски измени.

Совет на Европа

Во предметот Аслани против Република Македонија,

Европскиот суд за човекови права (прво одделение), заседавајќи во совет составен од:

Päivi Hirvelä, *претседател*,
Mirjana Lazarova Trajkovska,
Ledi Bianku,
Kristina Pardalos,
Aleš Pejchal,
Robert Spano,
Armen Harutyunyan, *судии*,

и André Wampach, *заменик на регистратор на секција*,

Откако се советуваше на нејавна седница на 17 ноември 2015 година,

Ја донесува следнава пресуда, која беше усвоена на тој датум:

ПОСТАПКА

1. Предметот произлезе од апликација (бр. 24058/13) против Република Македонија, поднесена до Судот според член 34 од Конвенцијата за заштита на човековите права и основните слободи („Конвенцијата“) од македонски државјанин, г. Esat Asllani [Есат Аслани] („апликантот“), на 20 март 2013 година.

2. Апликантот беше застапуван од г. И. Кичеец, адвокат кој работи во Охрид. Македонската влада („Владата“) беше застапувана од нејзиниот агент, г. К. Богданов.

3. Апликантот наведе дека бил малтретиран од полицијата и дека последователната истрага за неговите тврдења за полициска бруталност била неефективна [неделотворна].

4. На 13 февруари 2014 година апликацијата беше доставена до Владата.

ФАКТИ

5. Апликантот бил роден во 1962 година и живее во Охрид.

А. Инциденти од 20 и 21 март 2008 година

6. Апликантот бил вработен во локално претпријатие поседувано од З.Ч., во чии рамки функционираше пекарница во Ресен. Во 21:30 часот на 20 март 2008 година неколку полициски службеници пристигнале во пекарницата со цел да утврдат дали работниците ги поседувале

неопходните дозволи за работа и престој. Нешто подоцна пристигнал и Ѓ.С., во тоа време полициски службеник, а сега градоначалник на Ресен. Во 1:30 часот по полноќ пристигнал апликантот, откако бил повикан од З.Ч. З.Ч. и апликантот биле одведени во полициската станица во Ресен и со нив било разговарано во канцеларијата на М.Г., главен командир на полицијата во Ресен. Апликантот тврдеше дека во текот на разговорот бил малтретиран од Ѓ.С. и дека ја напуштил полициската станица околу 4:15 часот во мугрите на 21 март 2008 година.

7. Истиот ден апликантот бил прегледан во Охридската болница од д-р Л.Д.Б., која издала уверение (бр. 30) во кое дијагностицирала *fractura osso nosi post traumatica-in obs* [пост-трауматска фрактура на коската на носот]. На спротивната страна од уверението со рака е напишан следниов текст:

„Во 5:30 часот наутро, тепачка, беше направена рентгенска снимка на носната пирамида ... беа извршени репозиција и имобилизирање ...“

8. Недатирано лекарско уверение (бр. 51150), потпишано од д-р Л.Д.Б., го укажува следново:

„[Апликантот беше] примен на 21 март 2008 година во 5:30 часот наутро како итен случај. Се работело за тепачка. Носната пирамида и ... горната десна ноздрва беа видливо натечени. Претпоставувајќи дека била скршена носната преграда, беше направена рентгенска снимка на носната пирамида ... Радиолошките наоди се: нема трауматолошки измени на носната коска. Опструкцијата на десната носна шуплина била предизвикана од оток. Носната преграда беше репозиционирана кон лево и [беше направена] двојна фронтална [имобилизација] ...“

Б. Поплаки од апликантот и З.Ч. до јавниот обвинител и до Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди на Министерството за внатрешни работи („СВКПС“)

9. На непосочен датум помеѓу 21 и 27 март 2008 година апликантот поднел кривична пријава до јавниот обвинител заради малтретирање од полицијата. Понатаму, на 27 март 2008 година апликантот и З.Ч. се пожалиле до СВКПС дека биле малтретирани од полициски службеници за време на инцидентот помеѓу 20 и 21 март 2008 година. Според службена полициска белешка од тој датум, апликантот се пожалил дека по разговорот во пекарницата бил приведен и задржан во полициската станица во Ресен заради сослушување. Во текот на сослушувањето Ѓ.С. го навредувал и физички го нападнал. Тој извлекол весник од ташната на апликантот и се обидел да му го стави во устата на апликантот. Потоа тој го удрил него три пати, предизвикувајќи му видливи повреди, имено, скршен нос и модрици на лицето. Полициските службеници Д.Л. и М.Г., главен командир на

полицијата во Ресен, биле присутни во тоа време. З.Ч. се пожалил дека додека бил во пекарницата, Ѓ.С. неколку пати пред работниците го удрил со шамари по лицето. Исто така, тој го навредувал и му се заканувал дека ќе го испрати „назад во Косово во црна пластична кеса¹“, освен ако признае дека му давал пари на Т., полициски службеник од Ресен.

10. На 27 и 28 март 2008 година апликантот бил повторно прегледан во Охридската болница и му била препишана терапија.

11. На 2 април 2008 година тој бил прегледан во болница во Скопје и му биле дијагностицирани модрици на лицето и скршен нос. Друго уверение што ги утврдува повредите било издадено од болницата на 15 јули 2008 година. Компјутерско-томографско скенирање на 25 септември 2008 година утврдило дека тој имал скршен нос без дислокација на коската.

12. Во писма со датуми 24 април, 19 мај и 6 јуни 2008 година јавниот обвинител, реагирајќи во врска со кривичната пријава поднесена од апликантот, побарал од СВКПС да достави какви било релевантни материјали во врска со наводниот инцидент од 21 март 2008 година.

13. На 17 јуни 2008 година СВКПС испратил „посебен извештај“ за предметот до јавниот обвинител, резимирајќи ги претставките поднесени од апликантот и З.Ч. Тој гласи вака:

„За да се утврди вистината во врска со наводите, СВКПС ги сослуша подносителите на претставките, Е.А., Б.Ј., Б.Т. (работнички во пекарницата), трудовиот инспектор во Ресен – Д.Ѓ., како и полициските службеници Ѓ.С., М.Г., Д.Л., З.С., В.Д., Т.В., Ј.И., Н.С., С.С. и Ј.Ф. Врз основа на одржаните разговори и увид во книгата на дневни настани и други службени материјали во врска со предметот што беа во полициската станица во Ресен, [СВКПС] го утврдува следново:

На 20 март 2008 година во околу 21:45 часот К.Г., Д.Л., З.С. и В.Д., полициски службеници во цивилна облека и Ј.И., полицаец во (службена) униформа, пристигнале во пекарницата А. Откако им се идентификувале на работниците, вклучувајќи го сопственикот З.Ч., тие ги информирале дека ќе извршат контрола [„инспекција“] ...

Во меѓувреме полицискиот службеник Ѓ.С. пристигнал во пекарницата. Тој се придружил во разговорот со З.Ч. и другите работници, прашувајќи ги дали им нуделе бесплатен леб, храна и пијалоци на некои полициски службеници во замена за добивање заштита од нив. Тој го прашал сопственикот ... З.Ч., колку пари му давал на полицискиот службеник Т. за да го штити ... во присуство на другите работници, Ѓ.С. неколку пати го удрил З.Ч. со шамари по лицето. [Тој] потоа ... го одвел [него] во складишната просторија, каде што Ѓ.С. продолжил да му удира шамари по лицето. Тој му се заканувал дека ќе го убие, ќе го стави во

¹ Сите спомнувања на Косово, без оглед дали се работи за територија, институции или население, во овој текст треба да се разберат во целосна согласност со Резолуцијата 1244 на Советот за безбедност на Обединетите нации и без прејудуцирање на статусот на Косово.

црна пластична кеса и ќе го испрати назад во Косово, освен ако признае пред судија дека му давал пари на Т. [Г.С.] го навредил врз етничка основа.

...

На 21 март 2008 година во околу 1:30 часот по полноќ [апликантот], З.Ч. и [шест други поединци] биле приведени и задржани во полициската станица во Ресен ... Кога [апликантот] извадил документи од неговата ташна во врска со пекарницата ... Ѓ.С. забележал весник [К.Д.], на чија предна страна била Декларацијата за независност, донесена од Парламентот на Косово и слика од лицето на А.Ј. со новото знаме на Косово. Ѓ.С. почнал да ја пребарува [апликантовата] ташна и го извадил весникот. Тој се обидел да го стави [весникот] во [апликантовата] уста ... [Тој] продолжил да се служи со навредлив јазик за навредување на [апликантовиот] етничитет. Тој наеднаш го удрил него три пати по носот, предизвикувајќи му видливи повреди, како што се модрици. Носот на [апликантот] почнал да крвари. Тоа се случило во присуство на З.Ч., М.Г. и Д.Л. Подоцна, кога [апликантот] и З.Ч. отишле во канцеларијата на полицискиот службеник Н.С. да изнесат детали во врска со работниците од Косово, Н.С. забележал крв на кошулата на [апликантот]. Тој го прашал [апликантот] во врска со потеклото на крвта. [Овој] му одговорил дека не било во ред што бил претепан од полицаец и дека тој бил подготвен да преземе одговорност за неговите дејствија.

Во текот на разговорот полицискиот службеник Ѓ.С. ги негираше наводите изнесени од апликантот и З.Ч., објаснувајќи дека тој не употребил каква било сила во текот на неговиот разговор со нив. [Неговото] тврдење беше потврдено од полициските службеници М.Г., Д.Л., З.С., В.Д., Т.В. и Ј.И., кои [кажаа] дека не била употребена сила врз [апликантот] или врз З.Ч. од Ѓ.С. или од кој било друг полициски службеник при вршење на нивните должности.

Во врска со контролата извршена во пекарницата А. во Ресен, полициските службеници немале план; немало налог за претрес. Покрај тоа, немаше информација во книгата на дневни настани во врска со приведување и задржување на [апликантот] во полициската станица во Ресен или [во врска со] употребата на сила кон него. Ниту бил подготвен извештај [во врска со употребата на сила].

Откако завршил разговорот и биле прибавени сите релевантни докази за прекршочна постапка, [апликантот] бил ослободен; З.Ч. и другите работници од Косово останале ...

Со оглед на здобиените повреди, на 21 март 2008 година во околу 5 часот наутро [апликантот] отишол во Охридската болница, каде што прибавил лекарско уверение. Било извршено рентгенско снимање на носната пирамида и била направена [тампонада и имобилизација] на носот [со фластерска обвивка]. Во врска со ова било издадено ... лекарско уверение, бр. 30.“

14. Како што е забележано во посебниот извештај, тој бил придружен со значителен материјал во писмен облик, во кој била вклучена и претставката од апликантот; службени белешки за разговори водени со Ѓ.С. и разни полициски службеници, вклучувајќи ги М.Г., Д.Л., З.С., В.Д., Т.В., Ј.И., Ј.Ф и Н.С.; лекарски уверенија бр. 30 и 51150 и фотографии на апликантот со околувратник и фластер на носот. Владата не достави примероци од службените белешки за разговорите водени со полициските службеници наведени погоре.

В. Кривична постапка против Ѓ.С.

1. Испитување од Основниот суд Ресен

15. По барање од јавниот обвинител од 12 јуни 2008 година, на 30 октомври 2008 година истражен судија на Основниот суд Ресен („првостепениот суд“) повел истрага во врска со наводите дека Ѓ.С. ги малтретирал, им се заканувал и ги навредувал З.Ч. и апликантот.

16. Помеѓу 30 октомври и 17 декември 2008 година истражниот судија ги сослушал исказите на апликантот, Ѓ.С., З.Ч., работничките Б.Т. и Б.Ј, полициските службеници Н.С., Д.Л., М.Г. и други сведоци.

17. Апликантот изјавил дека полициските службеници присутни на местото [каде што била вршена контрола] му наредиле нему и на З.Ч. да дојде во полициската станица. Двајца од нив им се придружиле нему и на З.Ч. во автомобилот на второспомнатиот и тргнале натаму. Апликантот повторил дека, во текот на разговорот во полициската станица, Ѓ.С. му зборувал со навредлив јазик, се обидел да му стави весник во устата и го удрил три пати по лицето и носот.

18. Ѓ.С. ги негирал сите обвиненија изнесени против него од страна на апликантот и З.Ч.

19. З.Ч., кој дал исказ без присуство на апликантот и неговиот правен застапник, изјавил:

„... Ѓ.С. ме третираше коректно ... Тој не ме малтретираше или навредуваше. Невистина е дека Ѓ.С. или кој било друг полициски инспектор ме одвел во [складишната просторија], ме турнал кон вреќите со брашно и ми удирал шамари. Тоа апсолутно не е точно ... Исто така, би сакал да нагласам дека е неточно дека Ѓ.С. ми се заканувал дека ќе ме стави во црна пластична кеса и дека ќе ме испрати назад во Косово.

Целата приказна беше, така да се каже, измислена од [апликантот]. Тој сугерираше јас да го обвинам [Ѓ.С.] дека ме малтретирал, навредувал и удирал, кажувајќи ми дека двајцата заедно би [добиле] 1 милион евра (EUR) надомест од државата и 100.000 евра од обвинетиот. Јас отидов во Скопје и дадов исказ во врска со предметот, лажен исказ со кој го обвинив [Ѓ.С.], стравувајќи дека [апликантот] би можел да ме депортира во Косово.

Еден час подоцна, [апликантот] пристигна во пекарницата со такси од Охрид. На барање од полицијата ... јас отидов во полициската станица во Ресен. Не можам да кажам дали јас отидов ... со [апликантот], но она што е релевантно е дека јас, [апликантот] и пет поединци од Косово отидовме во полициската станица во Ресен со автомобили и ципови ... по извесно време, полицаец ме одведе мене и [апликантот] во канцеларијата на главниот [полициски] старешина во Ресен. Таму беше [Ѓ.С.], [друго службено лице] и главниот [полициски] старешина во Ресен, мислам дека неговото име е М.[Г.] ... Во еден момент забележав дека [апликантот] зема документи и весник од неговата ташна ... Можам со сигурност да кажам дека [Ѓ.С.] не го зеде весникот ... и не го удри [него] во лицето. Не знам дали имаше крв на неговата кошула ...

Можам да кажам дека целата работа е лага конструирана од [апликантот], бидејќи тој ме принуди да кажам дека обвинетиот ме малтретирал и ме

навредил. Ниту, пак, обвинетиот го удри [апликантот] во полициската станица ...“

20. Работничките во пекарницата Б.Т. и Б.Ј. тврделе дека за време на инцидентот на 20 март 2008 година Ѓ.С. зборувал со силен глас и ги прашал кому му давале леб без пари. Двете потврдиле дека Ѓ.С. и З.Ч. отишле во складишната просторија и дека З.Ч. се вратил со брашно на грбот. Б.Ј. потврдила дека Ѓ.С. му удирал шамари на З.Ч., додека Б.Т. тврдела дека не го слушнала З.Ч. да се жали дека бил удиран со шамари или малтретиран од некого во текот на таа ноќ.

21. Н.С., полицискиот службеник надлежен за странци, изјавил:

„по извесно време, З.Ч. и непознат државјанин на Република Македонија, кој кажа дека неговото име било Esat Aslani [*sic (така)*] и дека бил управник на претпријатието, пристигнаа во мојата канцеларија ... тој буквално ми кажа 'дека сè е во ред [тоа се однесуваше на забраната за вработување странци без работна дозвола], но не требаше да бидам претепан'. Го прашав кој го претепа и тој, покажувајќи со неговата десна рака, рече ['види] овде горе'. Тој ми покажа крв и јас видов дека имаше, така да се каже, видлива крвава дамка. Ми рече дека бил претепан од полицаец, но не прецизираше од кого. Му реков дека тоа не беше моја работа ... Не видов нешто на [апликантовото] лице како повреда на носот или крв ...“

22. Полициските службеници Д.Л. и М.Г. негирале дека Ѓ.С. му удирал шамари на З.Ч. во пекарницата или дека Ѓ.С. се служел со навредлив јазик. Тие, исто така, потврдиле дека апликантот пристигнал во пекарницата и дека и тој и З.Ч. разговарале со нив и Ѓ.С. во канцеларијата на М.Г. во полициската станица во Ресен во врска со проблемот на илегални работници. Исто така, тие потврдиле дека апликантот имал весник во неговата ташна и дека Ѓ.С. прашал чија фотографија била на предната страна. Двајцата негирале дека Ѓ.С. го удирал апликантот.

23. Првостепениот суд побарал да биде подготвено форензичко медицинско мислење. На 28 јануари 2009 година д-р З.К., судски вештак, подготвил медицински вешт наод и мислење врз основа на гореспомнатите медицински списи и понатамошно рентгенско снимање. Релевантните делови од извештајот гласат:

„[апликантот] претрпел скршеница на носот без каква била дислокација на коскени фрагменти, како и модрици на лицето. Овие повреди ... претставуваат телесна повреда. Овие повреди ... биле резултат на употреба на груба сила врз лицето.“

24. На 24 февруари 2009 година јавниот обвинител го известил истражниот судија дека ги отфрлил кривичните пријави против Ѓ.С., поднесени од апликантот и од „СВКПС на Министерството за внатрешни работи преку посебниот извештај“, поради недостаток на докази дека Ѓ.С. го сторил наведеното кривично дело.

25. На 2 март 2009 година истрагата била запрена и апликантот бил советуван дека [како оштетен] може да го продолжи кривичното

гонење во својство на супсидијарен тужител. Тој ја искористил таа можност и на 13 април 2009 година поднел супсидијарен обвинителен акт против Ѓ.С. под обвиненија за малтретирање и телесна повреда.

26. На 15 мај 2009 година првостепениот суд го усвоил приговорот од Ѓ.С. и ја запрел постапката. На 3 ноември 2009 година тоа решение било укинато од Апелациониот суд Битола, кој го задолжил првостепениот суд понатаму да ги истражи тврдењата што биле изнесени во меѓувреме, имено, дека апликантот претрпел одредени повреди во сообраќајна несреќа што се случила пред инцидентот на 21 март 2008 година. Исто така, Апелациониот суд, наредил да се изврши соочување меѓу апликантот, Ѓ.С. и полициските службеници Д.Л., М.Г. и Н.С.

27. На рочиштето на 23 декември 2009 година апликантот тврдел дека добил повреда на вратот во сообраќајна несреќа што се случила на 6 или 7 септември 2007 година и дека поради тоа тој носел околувратник. Тој носел околувратник на фотографиите снимени во СВКПС три дена по наводниот инцидент. Тој негирал дека тоа имало каква било поврзаност со повредите на неговиот нос и око, што му ги причинил Ѓ.С.

28. На 5 февруари 2010 година било извршено соочување меѓу апликантот и полициските службеници Ѓ.С., Д.Л. и М.Г., кои негирале дека Ѓ.С. го удрил апликантот.

29. Н.С., кој исто така учествувал [на рочиштето], изјавил:

„... Јас забележав дека [апликантот] имаше крв [на него], имено, мала дамка на неговата кошула.“

30. Сите судии на првостепениот суд, вклучувајќи го претседавачкиот судија, одделно побарале да бидат изземени од предметот, бидејќи тие веќе биле вклучени во постапката во различно својство. На 1 јуни 2010 година Апелациониот суд Битола му го доделил предметот на Основниот суд Битола како [нов] месно надлежен суд.

2. Прв круг на испитување од битолските судови

31. Основниот суд Битола одржал неколку рочишта, на кои сослушал искази од апликантот, Ѓ.С. и полициските службеници Д.Л., М.Г. и Н.С. Обвинетиот и полициските службеници останале на своите претходни искази, негирајќи дека Ѓ.С. го удрил апликантот во текот на разговорот во полициската станица во Ресен. Н.С. изјавил, меѓу другите нешта, дека забележал дамка на апликантовата кошула, но дека не можел со сигурност да каже дали тоа било крв. Во текот на постапката апликантот побарал од судот да го сослуша З.Ч., кој, според службени информации од Министерството за внатрешни работи, ја напуштил тужената држава во ноември 2009 година.

Судските обиди да се обезбеди негово присуство на судењето биле без успех, бидејќи местото на неговото престојување останало непознато, и покрај исказите на Ѓ.С. од 21 април и 24 декември 2010 година дека тој бил во контакт со него и знаел каде живеел. На рочиштето на 21 април 2010 година апликантот изјавил дека и тој бил во контакт со З.Ч., кој се согласил да даде исказ во суд и да го потврди неговиот исказ даден на СВКПС.

32. На 1 февруари 2011 година судот го ослободил од обвинение Ѓ.С. поради недостаток на докази. [Судот] утврдил дека тој [Ѓ.С.] и неколку полициски службеници отишле во пекарницата за да испитаат наводи дека таму биле вработени илегални работници од Косово и дека и З.Ч. и апликантот биле сослушани во полициската станица. Сепак, [судот] утврдил дека ниту еден од испитаните сведоци не ги поткрепил наводите на апликантот дека бил малтретиран.

33. На 19 мај 2011 година Апелациониот суд Битола ја уважил жалбата на апликантот и го вратил предметот на повторно судење. Судот сметал дека првостепениот суд не ги утврдил релевантните факти во врска со повредите на апликантот, кои биле поткрепени со релевантни медицински докази. Понатаму, тој не навел какви било причини во врска со потеклото на тие повреди, и покрај фактот што биле преземени истражни мерки заради утврдување дали тие [повреди] биле причинети во сообраќајната несреќа што, всушност, се случила на 2 октомври 2007 година. Во врска со ова, тој го упатил понискиот суд да ги преоцени расположивите докази и, ако е потребно, да одреди соочување меѓу апликантот и сведоците. Понискиот суд бил советуван, исто така, да ги анализира расположивите медицински докази и да испита во кое време апликантот побарал медицинска помош.

3. Втор круг на испитување од битолските судови

34. Во новата постапка првостепениот суд повторно ги сослушал обвинетиот и апликантот. Било извршено соочување меѓу него [апликантот] и полициските службеници кои биле присутни во полициската станица во релевантното време. Тој, исто така, го сослушал исказот на д-р Л.Д.Б. (која ја потврдила точноста на информацијата содржана во лекарското уверение, види ставови 7 и 8 погоре) и З.К., судски вештак.

35. Апликантот како доказ поднел писмена изјава со датум 8 декември 2011 година, заверена од првостепениот суд во Призрен (Косово), во која З.Ч. тврдел дека неговото сведоштво од 1 декември 2008 година (види став 19 погоре) било неточно и дадено под принуда. Тој тврдел дека апликантот бил удрен од Ѓ.С. во полициската станица во присуство на двајца полициски службеници и како последица на тоа му бил скршен носот. Тој го потврдил својот исказ даден на СВКПС.

Изјавил дека не би дал исказ пред Основниот суд Битола бидејќи се плашел за својата лична безбедност. Меѓутоа, тој се согласил да сведочи во судот во Призрен, EULEX (Мисијата на ЕУ за владеење на правото во Косово) или Амбасадата на Македонија во Приштина.

36. На 30 октомври 2012 година Основниот суд Битола повторно го ослободил од обвинение Г.С. поради недостаток на докази за поткрепување на тврдењата на апликантот. Судот навел дека тој им придал важност на исказите дадени од сите сведоци, посебно со оглед на тоа што најголемиот дел од нив биле полициски службеници, а д-р З.К. бил искусен судски вештак.

37. На 24 јануари 2013 година Апелациониот суд Битола ја укинал таа пресуда и го вратил предметот на повторно судење, што, како што е забележано во пресудата, требало да се одржи пред наполно изменет совет на судии од првостепениот суд. Судот утврдил дека понискиот суд повторно не ги утврдил фактите во однос на повредите на апликантот. Расположивите медицински докази потврдиле дека повредите, опишани во медицинските извештаи издадени накусо по наводниот инцидент на 21 март 2008 година, не произлегле од сообраќајната несреќа од 2007 година. Првостепениот суд единствено се потпрел врз искази на сведоците, без да ја оценува нивната доказна вредност во врска со медицинските докази. Тој не им придал важност на медицинските докази, кои требале да бидат анализирани во однос на времето кога апликантот побарал медицинска помош. Судот го упатил понискиот суд да ги преоцени доказите, да организира соочување меѓу апликантот и обвинетиот и да преземе други мерки за да се утврди потеклото на апликантовите повреди.

4. Трет круг на испитување од битолските судови

38. Во повторно водената постапка, по барање од Основниот суд Битола, на 30 март 2013 година д-р З.К. го дополнил вештото мислење во врска со скршениот нос на апликантот, кажувајќи дека не била исклучена можност дека повредата била претрпена во сообраќајната несреќа во октомври 2007 година. Ова било така бидејќи скршен нос споро се залекувал и повредата можела да се открие со рентгенско снимање долго време по нејзиното настанување. Понатаму, тој кажал дека кај повреда на носот, каква што била опишана во лекарското уверение издадено од д-р Л.Д.Б. (види став 7 погоре), треба да се појави модрица од петнаесет до дваесет минути по ударот. Лекарското уверение не укажало дека имало некакви модрици на лицето на апликантот кога тој бил прегледан во Охридската болница.

39. Д-р Л.Д.Б. потврдила дека таа укажала во лекарското уверение сè што сметала дека е релевантно за апликантовата повреда. Апликантот изјавил дека таа одбила да прецизира дека тој бил

нападнат од полицијата, бидејќи тврдела дека „[таа] не сака да оди на суд“.

40. Н.С. ги коментирал своите претходни искази дадени пред истражниот судија и пред судии на првостепениот совет (види ставови 21 и 29 погоре), тврдејќи дека не би можел да потврди дали видел крвава дамка на апликантовата кошула.

41. Во текот на постапката судот се обидел преку Министерството за правда да обезбеди присуство на З.Ч. на судењето. Сепак, неговото место на престојување останало непознато, и покрај фактот што апликантот тврдел дека бил во контакт со него и дека тој, поради страв, се согласил да сведочи во судовите во Скопје или Куманово. Судот не прифатил сведочење на З.Ч. во овие судови.

42. Со решение од 4 февруари 2014 година, судот решил меѓу доказите да не ја вклучи писмената изјава на апликантот од 8 декември 2011 година (види став 35 погоре), утврдувајќи дека таа не била дадена во суд[ска постапка] и не можела да служи како основа за судска пресуда.

43. На 7 февруари 2014 година Основниот суд Битола го ослободил од обвинение Г.С. поради недостаток на докази дека тој ги сторил кривичните дела за кои бил товарен. Судот потврдил дека полициски службеници, вклучувајќи го обвинетиот, биле вклучени во контрола на пекарницата. Апликантот, откако бил повикан од З.Ч., пристигнал во пекарницата во 1:30 часот по полноќ на 21 март 2008 година. Во полициската станица во Ресен обвинетиот им се придружил на полициските службеници М.Г. и Д.Л., кои разговарале со З.Ч. Наскоро потоа апликантот пристигнал во канцеларијата [на полицијата], иако не бил службено повикан. Судот, исто така, утврдил дека имало дискусија меѓу обвинетиот и апликантот во врска со весникот. По дискусијата апликантот му се пожалил на полицискиот службеник Н.С. дека бил удрен од полициски инспектор, тврдејќи дека дамката на неговата кошула била крв од неговиот нос. Апликантот немал видливи повреди на лицето. Основниот суд Битола, понатаму, укажал дека откако апликантот ја напуштил полициската станица во околу 3 часот по полноќ, тој учествувал во тепачка со непознати поединци на непознато место и во околу 5:30 часот наутро тој побарал медицинска помош во Охридската болница. Д-р Л.Д.Б. го прегледала, констатирајќи во лекарското уверение дека повредите биле причинети во тепачка. Апликантот потоа го убедил З.Ч. да го обвини Г.С. пред СВКПС. Во однос на посебниот извештај на [СВКПС], судот истакнал:

„... покрај исказите на подносителите на претставките, обвинетиот и сведоците, тој не содржи каква било индикација дека [СВКПС] утврдил нешто релевантно за оваа постапка, [вклучувајќи] каква било одговорност на обвинетиот ...“

44. Потпирајќи се врз медицински докази и искази на д-р Л.Д.Б. и З.К., судот утврдил дека во 5:30 часот наутро на 21 март 2008 година, кога апликантот прв пат бил прегледан во Охридската болница, тој имал оток на неговиот нос, но не и модрици. Како што е посочено во лекарското уверение издадено од д-р Л.Д.Б., повредите биле здобиени во тепачка. Со оглед на исказите што сведоците и З.Ч. ги дале во истрагата, судот заклучил дека немало докази за да се поткрепат апликантовите наводи.

45. На 8 мај 2014 година Апелациониот суд Битола ја уважил жалбата на апликантот и ја укинал првостепената пресуда. Тој заклучил дека понискиот суд, без оглед на тоа што прифатил значаен број докази, „неправилно и нецелосно ја утврдил фактичката состојба“ и „извлекол нелогични и неразумни заклучоци“. Во врска со ова, судот навел:

„Судот забележува, како што констатираше во својата пресуда од 24 јануари 2013 година, дека првостепениот суд не ги зел предвид медицинските [списи] ... и извел доказ во однос на тоа дали имало некаква обоеност на [апликантовата] повреда. Во текот на постапката бил направен обид да се поврзе [апликантовата] повреда во сообраќајната несреќа од октомври 2007 година [во која] тој претрпел повреди и подолго време носел околувратник. Ова веќе не се тврди во побиваната пресуда, но наведено е дека [апликантовата] повреда била здобиена во тепачка, во која тој учествувал пред да побара медицинска помош од д-р Л.Д.Б. Нејасно е врз која основа првостепениот суд го извел овој заклучок ...

Првостепениот суд сега, исто така, не го оценил доволно исказот на Н.С. ... во кој јасно е кажано дека тој забележал крвава дамка на [апликантовата] кошула. Во побиваната пресуда овој исказ на сведокот е изменет, така што е дадено оправдување на заклучокот дека [апликантот] не здобил таква повреда ... првостепениот суд, начелно, прифатил дека [апликантовата] повреда не била резултат на дејствија преземени од обвинетиот, туку ... била здобиена во тепачка со неидентификувани лица на непозната локација непосредно пред [медицинскиот] преглед.

...

Во такви околности, првостепениот суд утврдува дека [апликантовата] повреда била причинета подоцна од разговорот воден во полициската станица во Ресен ...

... нема докази дека по разговорот [во полициската станица, апликантот] отишол некаде, учествувал во тепачка со неидентификувани поединци и здобил повреди пред да побара лекар за медицински преглед. Причините наведени од првостепениот суд во поткрепа на неговата пресуда се нејасни и во значителна мера се контрадикторни и недоследни во однос на изведените докази...“

5. Четврти круг на испитување од битолските судови

46. На 18 март 2015 година Основниот суд Битола го ослободил Ѓ.С. од обвинение за малтретирање и го одбил обвинението за телесна повреда. Во врска со вториот основ, судот утврдил дека настапила застареност на кривично гонење. Во однос на обвинението за

малтретирање, судот утврдил, од истите причини како во претходната пресуда, дека имало недоволно докази дека апликантовата повреда на неговиот нос била причинета од Ѓ.С. Напротив, сиот расположив материјал сугерирал дека таа била здобиена во тепачка што се случила непосредно пред апликантот да побара медицинска помош во Охридската болница.

47. На 9 јули 2015 година Апелациониот суд Битола ја уважил жалбата на апликантот и му го вратил предметот на првостепениот суд на повторно судење, што, како што е забележано во пресудата, требало да се одржи пред друг судски совет. Судот навел дека:

„... за заклучокот на првостепениот суд има сериозен сомнеж, а утврдената фактичка состојба не е поткрепена со изведените докази ... првостепениот суд повторно не ги зел предвид упатствата на Апелациониот суд посочени во [претходните] пресуди. Првостепениот суд ги занемарил медицинските [списи] ... првостепениот суд претходно доби упатства да го оцени исказот на [Н.С.]; [во кој] беа содржани некои индикации во врска со она што се случило ... Како што е претходно наведено, јасно е од исказот на [Н.С.] дека [апликантот] му кажал дека не било правилно да се работи без дозвола, но дека [апликантот] не требало да биде претепан. Сведокот [Н.С.] јасно изјавил дека видел крвава дамка [околу областа на] стомакот на апликантот ... Би било неопходно [првостепениот суд] да ги преоцени веќе изведените докази и да посвети особено внимание на упатствата [посочени] во оваа пресуда и во претходните пресуди на Апелациониот суд, кои сугерираат дека расположивите докази се доволни [за судот] да извлече заклучок во однос на тоа дали обвинетиот ги презел тие дејствија и го сторил кривичното дело за кое се товари ...“

48. Сега е во тек петтиот круг на постапката пред првостепениот суд.

Г. Должина на постапката пред Врховниот суд

49. Во пресуда од 12 ноември 2013 година, која станала правосилна на 4 декември 2013 година, Врховниот суд го усвоил барањето на апликантот за заштита на правото на судење во разумен рок („правен лек за должина на постапка“) и признал дека кривичната постапка против Ѓ.С. била предолга. Тој утврдил дека апликантот не придонел за должината на постапката, која била одолговлечена поради фактот што два првостепени суда го суделе предметот; Основниот суд Битола не ги закажувал ревносно судските рочишта и предметот му бил веќе два пати вратен. [Врховниот суд] му досудил на апликантот надомест во износ еквивалентен на 500 евра и определил Основниот суд Битола да ја заврши кривичната постапка колку што е можно побргу, но не подоцна од шест месеци од приемот на неговата пресуда.

ПРАВО

I. НАВОДНИ ПОВРЕДИ НА ЧЛЕН 3 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

50. Апликантот се пожали дека бил физички нападнат од полицијата и дека кривичната постапка во врска со тоа сè уште не завршила. Судот смета дека овие жалбени наводи треба да се испитаат и според суштествениот и според процедуралниот огранок на член 3 од Конвенцијата, кој гласи вака:

„Никој не смее да биде подложен на тортура или на нечовечно или понижувачко постапување или казнување.“

A. Допуштеност

51. Владата изнесе тврдење дека постапката во врска со супсидијарниот обвинителен акт од апликантот сè уште била во тек и дека сè уште не била донесена конечна одлука на домашно ниво. Од оваа причина, таа тврдеше дека биле преуранети жалбените наводи на апликантот, особено оној за суштествена повреда на член 3 од Конвенцијата.

52. Апликантот го оспори приговорот од Владата.

53. Судот повторно напомнува дека целта на член 35 § 1 од Конвенцијата е да им допушти на државите договорнички можност да ги спречат или исправат повредите за кои, наводно, се одговорни, пред тие наводи да бидат доставени до Судот. Следствено на тоа, тие се ослободени од одговорност пред меѓународно тело за нивни дејствија пред да имале можност да ги исправат работите преку нивниот правен систем (види, на пример, *Vučković and Others против Србија* (прелиминарен приговор) [GC], бр. 17153/11 и 29 други предмети, § [став] 70, 25 март 2014 година; *Remli против Франција*, 23 април 1996 година, § 33, *Reports of Judgments and Decisions* [Извештаи од пресуди и одлуки] 1996-II и *Selmouni против Франција* [GC], бр. 25803/94, § 74, ECHR 1999-V). Во исто време, апликантот не мора да користи правни лекови кои, иако теориски се од таква природа што можат да претставуваат правни лекови, во реалноста не нудат какви било изгледи за исправање на или обесштетување за наводната повреда (види *Yoşler против Турција*, бр. 26973/95, 13 јануари 1997 година и *Akdivar and Others против Турција*, § 68, 30 август 1996 година, *Reports* 1996-IV).

54. Во конкретниов предмет, вистина е дека постапката сè уште е во тек пред домашните судови. Без оглед на тоа, Судот утврдува дека прашањето на исцрпување на домашните правни лекови неразделно е поврзано со меритумот [суштината] на жалбените наводи, односно,

прашањето на ефективност на истражувањето на апликантовите наводи за малтретирање. Според тоа, [Судот] смета дека двете прашања треба да се спојат и да се испитуваат заедно (види *Mikheyev против Русија*, бр. 77617/01, § 88, 26 јануари 2006 година; *Gorea против Молдавија*, бр. 6343/11, § 32, 23 јули 2013 година и *Timus and Tarus против Република Молдавија*, бр. 70077/11, § 41, 15 октомври 2013 година).

55. Судот забележува дека апликацијата не е очигледно неоснована во смисла на член 35 § 3 (а) од Конвенцијата. Тој, понатаму, забележува дека таа не е недопуштена по кои било други основи. Според тоа, таа мора да биде прогласена за допуштена.

В. Меритум

1. Наводен недостаток на ефективна истрага

(а) Поднесоци на странките

56. Владата призна дека кривичната постапка била долга. Ова било утврдено и од Врховниот суд, кој го усвоил апликантовиот „правен лек за должина на постапката“ (види став 49 погоре), му досудил надомест и определил рок за пониските судови да одлучат во предметот. Овој наод би требало да биде земен предвид кога апликантовата жалба би била испитувана според овој основ. Инаку, истата причина, имено, неразумната должина на постапката, би довела до утврдување повреда и на член 3 и на член 6 од Конвенцијата. Владата аргументираше дека, покрај должината на постапката, истрагата на апликантовите тврдења ги задоволрила сите други аспекти на ефективност: таа била целосна, со оглед на тоа што обвинителските и судските органи ги презеле сите чекори што се неопходни за утврдување на вистината. З.Ч. не можел да биде повикан, бидејќи неговото место на престојување било непознато.

57. Апликантот повторил дека истрагата за неговите тврдења за малтретирање била неефективна. Решението на Врховниот суд во однос на должината на постапката немало значење за неговиот жалбен навод според овој основ.

(б) Судска проценка

58. Судот повторува дека кога поединец изнесува докажливо тврдење дека бил малтретиран од полиција спротивно на член 3, таа одредба, толкувана заедно со општата обврска на државата според член 1 од Конвенцијата „секому под нејзина јурисдикција да му ги обезбеди правата и слободите дефинирани во ... [Конвенцијата]“, имплицитно налага да има ефективна службена истрага [водена по службена должност] (види *Assenov and Others против Бугарија*, 28 октомври 1998 година, § 102, *Reports 1998-VIII*; *Labita против Италија*

[GC], бр. 26772/95, § 131, ECHR 2000-IV и *Veznedaroğlu против Турција*, бр. 32357/96, § 32, 11 април 2000 година).

59. Во врска со ова, Судот повторува дека за да може истрага наложена со член 3 од Конвенцијата да се смета како „ефективна“, таа мора да биде подобна не само да води кон утврдување на фактичката состојба во предметот и, ако се покаже дека наводите се точни, кон идентификување и казнување на оние кои се одговорни (види *Mikheyev*, цитиран погоре, § 107); исто така, надлежните власти мора да дејствуваат со примерна ревност и ажурност (види *Aleksandr Nikonenko против Украина*, бр. 54755/08, § 44, 14 ноември 2013 година; *Velev против Бугарија*, бр. 43531/08, § 49, 16 април 2013 година и *Menesheva против Русија*, бр. 59261/00, § 67, ECHR 2006-III). Во врска со ова, Судот веќе утврди дека заштитните механизми според домашното право треба да функционираат во практиката на начин што би се овозможило испитување на меритумот на конкретен предмет во разумен рок (види *W. Против Словенија*, бр. 24125/06, § 65, 23 јануари 2014 година).

60. Навремен одговор од властите при истражување наводи за малтретирање е суштински за зачувување на јавната доверба во нивното запазување на владеењето на правото и за спречување на каква било перцепција на шурување [со потенцијални престапници] или толерирање на незаконски дејствија (види *Bati and Others против Турција*, бр. 33097/96 и 57834/00, § 136, ECHR 2004-IV (извадоци) и *Giuliani and Gaggio против Италија* [GC], бр. 23458/02, § 305, ECHR 2011 (извадоци)).

61. Свртувајќи се кон конкретниов предмет, не е спорно дека кривичната пријава од апликантот и медицинските докази што биле на располагање во тоа време изнеле докажливо тврдење дека неговите повреди би можеле да се причинети од полицијата. Оттаму, властите имале обврска да спроведат ефективна службена истрага.

62. Судот забележува дека јавниот обвинител, кој ја примил кривичната пријава од апликантот, иницирал кривично гонење и побарал првостепениот суд да преземе истражни мерки во врска со наводите на апликантот дека бил повреден од Ѓ.С. (види став 16 погоре). Откако истражниот судија ги сослушал исказите на апликантот, Ѓ.С. и очевидците (види ставови 17–22 погоре), јавниот обвинител ја отфрлил кривичната пријава поради недостаток на докази. Како резултат на тоа, истрагата била запрена (види став 25 погоре). Последователната постапка била резултат на решеноста на апликантот да го продолжи кривичното гонење против Ѓ.С. Јавниот обвинител останал пасивен и не презел никакви дејствија или чекори во постапката што следела. Во врска со ова, Судот би нагласил дека од жртви на наводни повреди не се бара самите да го продолжат кривичното гонење против државни [службени лица]. Ова е обврска на

јавниот обвинител, кој е подобро поставен во овој поглед (види *Kitanovski против Република Македонија*, бр. 15191/12, § 90, 22 јануари 2015 година и *Andonovski против Република Македонија*, бр. 24312/10, § 90, 23 јули 2015 година). Кривична постапка поведена врз основа на супсидијарен обвинителен акт не може да го оправда недостатокот на дејствување на јавниот обвинител (види, *mutatis mutandis*, *Butolen против Словенија*, бр. 41356/08, § 77, 26 април 2012 година).

63. Откако апликантот го презел кривичното гонење, предметот бил обременет од одолговлекувања. Одолговлекувањето на постапката беше признаено од Владата и од Врховниот суд, кој го усвоил правниот лек на апликантот за должина на постапката (види ставови 49 и 56 погоре). Тоа што апликантот успеал во постапката пред Врховниот суд во врска со должината на постапката е недоволно, бидејќи не е проблематична само должината на постапката, туку прашањето дали, во околностите на предметот гледан во целина, може да се каже дека државата се придржувала кон својата процедурална обврска според член 3 од Конвенцијата (види, *mutatis mutandis*, *Šilih против Словенија* [GC], бр. 71463/01, §§ 169-170, 9 април 2009 година, во контекст на член 2).

64. Првично овие одолговлекувања биле причинети од фактот што два првостепени суда одлучувале во предметот на апликантот. Решението за определување месна надлежност на Основниот суд Битола било донесено откако сите судии на Основниот суд Ресен се повлекле [биле изземени] од предметот (види став 30 погоре).

65. Друга и главна причина за одолговлечената должина на постапката било повтореното враќање на предметот за повторно судење. Првиот налог за враќање се однесувал на решението на истражниот судија на првостепениот суд за запирање на постапката, што била поведена врз основа на супсидијарниот обвинителен акт на апликантот (види став 26 погоре). По 1 јуни 2010 година, кога Основниот суд Битола добил надлежност да одлучува во предметот, тој бил вратен на повторно судење во четири наврати. Во сите четири круга Апелациониот суд Битола утврдил дека првостепениот суд пропуштил да ги утврди релевантните факти во врска со повредите на апликантот. Постапката сè уште е во тек пред Основниот суд Битола, без оглед на тоа што има повеќе од седум години откако Ѓ.С. бил обвинет. Во врска со ова, Судот пак напомнува дека повторено наредување да се врати предмет на повторно судење во една постапка разоткрива сериозен недостаток во судскиот систем (види, *mutatis mutandis*, *Wierciszewska против Полска*, бр. 41431/98, § 46, 25 ноември 2003 година и *Pavlyulynets против Украина*, бр. 70767/01, § 51, 6 септември 2005 година, во контекст на член 6 од Конвенцијата). Неволноста на првостепениот суд да ги следи упатствата на повисокиот суд не само што негативно влијаела врз должината на

постапката, туку, исто така, ја соголила ефективноста на правниот систем. Во врска со ова, Судот забележува дека насобраните доцнења предизвикале настапување на законскиот рок на застареност за кривично гонење за телесна повреда (види став 46 погоре), развој што ја довел постапката во тој дел во несогласност со процедуралната обврска на тужената држава според член 3 (види, *mutatis mutandis*, *Aleksandr Nikonenko*, цитиран погоре, § 45).

66. Понатаму, иако е точно дека постапката сè уште е во тек во врска со обвинението за малтретирање, Судот е загрижен што доцнењата изложени погоре можат да водат кон понатамошни неисправливи дефекти што би ги спречиле домашните судови да го подложат предметот на внимателно испитување. Ова е така бидејќи со протекот на време избледуваат сеќавањата на сведоците или на сведоците не може да им се влезе во траг (како што било случај со З.Ч.), а изгледите да се преземе ефективна истрага значително ќе се намалат (види *Varnava and Others против Турција* [GC], бр. 16064/90, 16065/90, 16066/90, 16068/90, 16069/90, 16070/90, 16071/90, 16072/90 и 16073/90, § 161, ECHR 2009).

67. Резултат од овие доцнења, за кои се одговорни домашните власти, е тоа што по повеќе од седум и пол години откако апликантот бил повреден, сè уште не било утврдено кои се одговорните лица и тие не биле подложени на одговорност пред законот. Како заклучок, Судот утврдува дека властите пропуштиле да ја извршат нивната обврска, според член 3 од Конвенцијата, ефективно, навремено, експедитивно и со потребна енергичност да ги истражат наводите на апликантот за полициска бруталност. Од овие причини, тој не смета дека било неопходно апликантот да го почека исходот на кривичната постапка пред да ги изнесе неговите жалбени наводи пред Судот, бидејќи заклучокот од таа постапка на кој било начин не би го исправил севкупното доцнење (види, *mutatis mutandis*, *Angelova and Iliev против Бугарија*, бр. 55523/00, §§ 103 и 105, 26 јули 2007 година и *Iurcu против Република Молдавија*, бр. 33759/10, § 40, 9 април 2013 година).

68. Оттаму, Судот го одбива приговорот на Владата и утврдува дека имало процедурална повреда на член 3 од Конвенцијата.

2. Наводно малтретирање на апликантот од полицијата

(а) Поднесоци од странките

69. Владата изнесе тврдење дека по полициската интервенција во пекарницата апликантот отишол во полициската станица во Ресен во својот автомобил и на своја иницијатива. Тој ниту бил приведен, ниту бил задржан. Ова го објаснува отсуството на какви било службени списи во полициската станица. Додека бил во полициската станица тој не го пријавил наводниот инцидент, ниту побарал медицинска помош.

Како што утврдиле домашните судови (види став 43 погоре), посебниот извештај на СВКПС само ги изложил релевантните искази на оние кои биле сослушани и не утврдил факти што би ги поткрепиле наводите на апликантот. Повредите идентификувани при неговиот прв преглед во Охридската болница биле здобиеени во тепачка, како што е укажано во лекарското уверение. Во постапката апликантот првично не ја оспорил вистинитоста на таа информација. Дури подоцна тој тврдел дека лекарката (Л.Д.Б.) одбила да наведе дека тој бил повреден во полициската станица. Не било јасно каде и како апликантот го минал времето откако ја напуштил полициската станица и пред да побара медицинска помош во 5:30 часот наутро. Согласно на тоа, имало недоволно докази за Судот да заклучи „вон разумно сомнение“ дека тој бил малтретиран во полициската станица во Ресен.

70. Апликантот негираше дека доброволно отишол во полициската станица во Ресен. Отсуството на какви било списи во полициската станица во врска со негово приведување сугерирало дека полицијата од самиот почеток прикривала докази за инцидентот. Додека бил во полициската станица, тој го информирал полицискиот службеник Н.С. дека бил нападат. Н.С. го потврдил ова пред СВКПС, истражниот судија и на судењето. Другите полициски службеници, кои го виделе инцидентот во канцеларијата на главниот командир, биле пасивни набљудувачи. Ова го објаснило нивното негирање дека била примената сила врз него. Ако ги потврделе неговите наводи, тие би се вплеткале себе си како соучесници. СВКПС ги утврдил релевантните факти во посебниот извештај врз основа на одржаните разговори и достапните физички докази. Откако бил „ослободен“ од полициската станица, тој директно отишол во Охридската болница. Времето меѓу неговото ослободување и приемот во болницата соодветствувал на времето потребно за патување од Ресен до Охрид. На крај, медицинските докази и мислењето на судскиот вештак д-р З.К. ги потврдиле неговите повреди, нивната природа и начинот на кој биле нанесени.

(б) Судска проценка

(i) Утврдување на фактите во овој предмет

(α) Општи начела

71. Судот повторува дека при оценување на докази тој го усвои стандардот за докажување „вон разумно сомнение“. Сепак, негова цел никогаш не беше да се позајмува пристапот од националните правни системи кои го користат тој стандард. Неговата улога не е да одлучи за кривична вина или граѓанска одговорност, туку за одговорност на држави договорнички според Конвенцијата. Специфичноста на неговата задача според член 19 од Конвенцијата – да осигури

придржување на државите договорнички кон нивните обврски за обезбедување на основните права внесени во Конвенцијата – го условува неговиот пристап кон прашањата на докази и докажување. Тој усвојува заклучоци кои се, според негово гледиште, поткрепени со слободна оценка на сите докази, вклучувајќи такви заклучоци што можат да произлезат од факти и од тврдења [поднесоци] на странките. Според неговата востановена практика, докажување може да произлезе од заедничко постоење на доволно цврсти, јасни и доследни заклучоци или од слични несоборени претпоставки за факти. Згора на тоа, нивото на убедливост неопходно за стигнување до одреден заклучок, а во врска со ова, дистрибуцијата на товарот на докажување, се суштински сврзани со специфичноста на фактите, природата на изнесените наводи и правото од Конвенцијата за кое станува збор. Исто така, Судот е сосредоточен кон сериозноста што се придава на одлука дека држава договорничка повредила основни права (види *Creangă v. Romania [GC]*, бр. 29226/03, § 88, 23 февруари 2012 година и предмети цитирани во таа пресуда).

72. Понатаму, треба да се истакне дека постапките според Конвенцијата не секогаш се подложни на строга примена на начелото *affirmanti incumbit probatio* [товарот на докажување е врз оној кој тврди нешто]. Судот припомнува на својата практика според членовите 2 и 3 од Конвенцијата дека кога за предметниот настан постојат ексклузивни сознанија во посед на властите, како во случаи на притворени лица под нивна контрола, ќе се појават силни претпоставки за фактот на повреда или смрт настаната во текот на тоа лишување од слобода. Во такви предмети може да се смета дека товарот на докажување паѓа врз властите, кои треба да обезбедат задоволително и убедливо објаснување (види *Bouyid против Белгија [GC]*, бр. 23380/09, § 83, 28 септември 2015 година; *Çakıcı против Турција [GC]*, бр. 23657/94, § 85, ECHR 1999-IV; *Salman против Турција [GC]*, бр. 21986/93, § 100, ECHR 2000-VII и *Rupa против Романија (бр. 1)*, бр. 58478/00, § 97, 16 декември 2008 година). Во отсуство на такво објаснување, Судот може да извлече заклучоци кои би можеле да се неповолни за Владата (види *Orhan против Турција*, бр. 25656/94, § 274, 18 јуни 2002 година).

73. На крај, Судот повторува дека кога поединец со добра здравствена состојба е лишен од слобода од полиција и по ослободувањето е утврдено дека бил повреден, државата е должна да обезбеди прифатливо објаснување како биле причинети тие повреди, а во отсуство на такво објаснување се појавува јасно прашање според член 3 од Конвенцијата (види *Mafalani против Хрватска*, бр. 32325/13, § 119, 9 година 2015 година).

(б) *Примена на овие начела во конкретниов предмет*

74. Судот непобитно утврдува дека на 21 март 2008 година апликантот влегол во полициската станица во Ресен и водел разговор во канцеларијата на М.Г., главен командир, во присуство на Ѓ.С., З.Ч. и полициските службеници М.Г. и Д.Л. За овој предмет е нерелевантно дали тој бил службено повикан или на своја иницијатива пристигнал во полициската станица. Понатаму, нема ништо што би сугерирало дека тој имал какви било повреди кога влегол во полициската станица. Исто така, неспорно е дека во 5:30 часот наутро на 21 март 2008 година тој побарал медицинска помош во Охридската болница во врска со повредите посочени во лекарското уверение што било издадено во таа прилика.

75. Сепак, Владата оспори дека повредите биле причинети во текот на неговото сослушување во полициската станица. Имајќи го предвид нејзиното негирање и отсуството на какво било конечно одлучување за фактичката состојба во постапката, Судот смета дека се поставува прашање за товарот на докажување во овој предмет, особено во однос на тоа дали тој треба да се префрли од апликантот врз Владата.

76. Во врска со ова, Судот нагласува дека е чувствителен кон супсидијарната природа на неговата улога и признава дека мора да биде внимателен при преземање улога на првостепен трибунал што утврдува фактичка состојба, кога тоа не е неизбежно во околностите на одреден предмет. Како и да е, кога се изнесени наводи според член 3 од Конвенцијата, тој мора да применува „особено целосно испитување“, дури и ако биле спроведени одредени домашни постапки и истраги (види *El-Masri против Република Македонија* [GC], бр. 39630/09, § 155, ECHR 2012).

77. Судот забележува дека апликантовиот опис на релевантните околности во врска со неговото наводно малтретирање бил многу детален, специфичен и кохерентен во текот на целата внатрешна истрага на СВКПС и во кривичната постапка и вклучувал конзистентни информации за местото, времето и начинот на постапувањето на кое тој, наводно, бил подложен додека бил во полициската станица во Ресен. Покрај ова, има други релевантни фактори кои ја поткрепуваат неговата приказна.

78. Судот им придава особена важност на исказот даден од Н.С. и наодите од внатрешната истрага на СВКПС. Во однос на претходниот [доказ], Судот констатира дека Н.С. бил полициски службеник одговорен за странци, кому апликантот му се пожалил, како што било утврдено од домашните судови, во полициската станица накусо откако, наводно, бил удрен во лицето. Иако Н.С. не бил сведок на наводниот инцидент во канцеларијата на М.Г., неговото сведоштво било од директна важност во однос на тоа дали апликантот претрпел некакви повреди додека бил во полициската станица. Во врска со ова,

Судот забележува дека Н.С. им дал исказ на СВКПС (во три наврати), на истражниот судија од Основниот суд Ресен и на Основниот суд Битола. Во неговите искази пред истражниот судија и за време на првото сослушување во Основниот суд Битола, Н.С. јасно изјавил дека видел крвава дамка на кошулата на апликантот (види ставови 21 и 29 погоре). Овие искази, особено исказот пред истражниот судија, биле дадени накусо по наводниот инцидент. Во негови понатамошни искази во Основниот суд Битола Н.С. не бил во можност да потврди дали видел крвава дамка на кошулата на апликантот (види ставови 31 и 40 погоре). Сепак, Судот не може да не се обѕрне на фактот дека овие искази биле дадени на подоцнежен датум, особено исказот од 30 март 2013 година, што бил даден пет години по наводниот инцидент. Во врска со ова, тој пак напомува дека за толку долго време сеќавањата на сведоците можат да избледат. Судот не може да се повика на исказот на Н.С. даден во контекст на внатрешната истрага на СВКПС, бидејќи Владата не го презентирала него со копија од службените полициски белешки (види став 14 погоре). Сепак, со оглед на тоа што СВКПС го потврдил исказот на Н.С. во овој контекст и не го навел неговото име меѓу полициските службеници кои негирале дека врз апликантот била применета каква било сила во полициската станица (види став 13 погоре), Судот смета дека е единствено разумно да се смета дека Н.С. и на СВКПС му потврдил дека видел крв врз кошулата на апликантот.

79. Друг важен фактор што ја зголемува веродостојноста на [тврдењата на] апликантот е посебниот извештај на СВКПС подготвен на 17 јуни 2008 година, односно помалку од три месеци по наводниот инцидент. Владата тврдеше дека СВКПС не изнел во извештајот каков било заклучок за фактичката состојба, туку само ги резимирал исказите дадени од подносителите на претставките, обвинетиот и сведоците. Во однос на ова, таа се потпре врз наодите на Основниот суд Битола (види став 43 погоре). Сепак, Судот не е убеден од овој аргумент. Од употребените јазични изрази и начинот на кој бил подготвен извештајот е јасно дека СВКПС не презентирал само преглед на релевантните докази, туку отишол понатаму, кон утврдување на фактите кои го потврдуваат апликантовиот опис (види став 13 погоре). Од оваа причина, јавниот обвинител сметал дека овој извештај претставувал кривична пријава против Ѓ.С. (види став 24 погоре).

80. Имајќи го предвид горенаведеното, Судот е убеден дека има *prima facie* [на прв поглед] докази во прилог на апликантовата верзија на настаните и дека товарот на докажување треба да се префрли врз Владата. Меѓутоа, Владата не обезбеди задоволително и убедливо објаснување за потеклото на апликантовите повреди посочени во медицинските списи и стварните околности во кои тие биле

причинети. Доколку може да се разбере од [владините] тврдења дека апликантовите повреди биле резултат на тепачка во која тој учествувал откако ја напуштил полициската станица, Судот забележува дека нема докази за поткрепување на такво тврдење. Во четвртиот круг на испитување на апликантовиот предмет, Апелациониот суд Битола отфрлил идентично објаснување од Основниот суд Битола како „нелогично“ и „неразумно“ (види став 45 погоре).

81. Во такви околности, Судот утврдува дека апликантовите наводи се доволно убедливи и утврдени вон разумно сомнение.

(ii) *Наводно малтретирање на апликантот*

(a) *Опити начела*

82. Судот повторува дека член 3 штити една од најтемелните вредности на демократско општество. Тој апсолутно забранува тортура или нечовечно или понижувачко постапување или казнување (види *Labita*, цитиран погоре, § 119 и *Gorgiev против Република Македонија*, бр. 26984/05, § 67, 19 април 2012 година). [Судот], понатаму, повторува дека малтретирањето мора да достигне минимално ниво на сериозност за да потпадне под опфатот на член 3 (види *Jašar против Република Македонија*, бр. 69908/01, § 47, 15 февруари 2007 година).

83. Судот нагласува дека, во однос на лице кое е ставено под контрола на властите, какво било прибегнување кон физичка сила што не било стриктно неопходно поради негово или нејзино однесување го понижува неговото или нејзиното човеково достоинство и начелно е повредување на правото определено во член 3 од Конвенцијата. Всушност, може да се смета дека товарот на докажување паѓа врз властите, кои мора да обезбедат задоволително и убедливо објаснување (види *Bouyid*, цитиран погоре, § 88 и *Ertuş против Турција*, бр. 37871/08, § 27, 5 ноември 2013 година).

84. Едно постапување беше утврдено од Судот како „нечовечно“ поради тоа што, меѓу другите нешта, било намерно, било применето со часови и причинило стварна телесна повреда или интензивно физичко и душевно страдање (види *Labita*, цитиран погоре, § 120). Постапување беше третирано како „понижувачко“ кога тоа било такво што кај жртвите создало чувства на страв, голема вознемиреност и инфериорност подобни да ги понижат и безвреднат и потенцијално да го скршат нивниот физички или морален отпор (види *Hurtado против Швајцарија*, 28 јануари 1994 година, мислење на Комисијата, § 67, Серија А бр. 280 и *Wieser против Австрија*, бр. 2293/03, § 36, 22 февруари 2007 година).

(б) Примена на горните начела во овој предмет

85. Судот веќе утврди дека апликантовиот опис е доволно убедлив и дека неговите тврдења според овој член се утврдени „вон разумно сомнение“. Останува да се утврди дали постапувањето на кое тој бил подложен повредило негови права според член 3 од Конвенцијата.

86. Во врска со ова, Судот констатира дека апликантот претрпел скршеница на носот и модрици на лицето поради употреба на „груба сила“ врз неговото лице. Овие повреди биле опишани во медицинските списи што биле изведени како доказ на судењето и претставувале телесна повреда. Во отсуство на какво било оправдување на овие повреди, Судот смета дека постапувањето на кое бил подложен [апликантот] му причинило физичка болка, страв, голема вознемиреност и душевно страдање.

87. Според тоа, имало повреда на член 3 од Конвенцијата поради постапувањето на кое апликантот бил подложен за време на неговото испрашување во полициската станица во Ресен, што Судот го смета како нечовечно и понижувачко во смисла на оваа одредба.

II. ПРИМЕНА НА ЧЛЕН 41 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

88. Член 41 од Конвенцијата предвидува:

„Ако Судот утврди дека имало повреда на Конвенцијата или на протоколите кон неа и ако внатрешното право на засегнатата Висока договорна страна овозможува само делумен надомест на штета, тогаш, ако е тоа неопходно, Судот ќе му досуди правична сатисфакција на оштетениот.“

A. Штета

89. Без назначување на износ, апликантот бараше надомест на нематеријална штета.

90. Владата го оспори ова барање како непоткрепено.

91. Судот смета дека апликантот мора да претрпел нематеријална штета како резултат на утврдената повреда. Одлучувајќи врз основа на правичност, тој му досудува 11.700 евра, плус износ за такса (данок), ако таков износ треба да се плати.

B. Трошоци и издатоци

92. Апликантот не изнесе побарување по овој основ, но достави список на трошоци за преведување на три писма од Судот и придружни упатства пратени до него. Нивниот износ бил 65 евра. Не беа доставени други документи.

93. Владата тврдеше дека овие трошоци не биле неопходно направени.

94. Претпоставувајќи дека тврдењата од поднесокот на апликантот можат да се сметаат како барање за надомест на судски трошоци и издатоци, Судот не смета дека тој има право на нивен надомест, бидејќи не беше покажано дека тие биле стварно направени.

Б. Камата

95. Судот смета дека е соодветно затезната камата да биде заснована врз маргиналната кредитна стапка на Европската централна банка, на која треба да се додадат три проценти.

ОД ОВИЕ ПРИЧИНИ, СУДОТ, ЕДНОГЛАСНО,

1. *Го приклучува* кон меритумот владиниот приговор во однос на исцрпувањето на домашните правни лекови и *го отфрла*;
2. *Ја прогласува* апликацијата за допуштена;
3. *Одлучува* дека имало повреда на член 3 од Конвенцијата поради пропустот на властите да спроведат ефективна истрага за апликантовите тврдења за полициска бруталност;
4. *Одлучува* дека имало повреда на член 3 од Конвенцијата поради нечовечно и понижувачко постапување од полицијата за време на апликантово сослушување во полициската станица во Ресен на 21 март 2008 година;
5. *Одлучува*
 - (а) дека тужената држава, во рок од три месеци откако пресудата ќе стане конечна, во согласност со член 44 § 2 од Конвенцијата, треба да му го исплати на апликантот следниов износ, претворен во национална валута на тужената држава според курс применлив на денот на исплатата:

11.700 (единаесет илјади и седумстотини) евра по основ на надомест на нематеријална штета, плус износ за такса [данок], ако таков износ треба да се плати;
 - (б) дека од истекот на гореспомнатите три месеци до исплатата ќе биде плаќана проста камата на горниот износ по стапка еднаква на маргиналната кредитна стапка на Европската централна банка во текот на тој период, плус стапка од три проценти;

6. *Го одбива* остатокот од барањето на апликантот за правична сатисфакција.

Подготвена на англиски јазик и доставена во писмена форма на 10 декември 2015 година, според правилото 77 §§ 2 и 3 од Правилникот на Судот.

André Wampach
Заменик на регистраторот

Päivi Hirvelä
Претседател